

การรวบรวมและปรับปรุงพันธุ์ปทุมมา และกระเจียวพันธุ์ใหม่

ปทุมมาจัดว่าเป็นไม้ดอกที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ ซึ่งมีมูลค่าการส่งออกเป็นอันดับ 2 รองจากกล้วยไม้ และมีแนวโน้มการส่งออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จึงเป็นพืชไม้ดอกที่มีศักยภาพสูงในการแข่งขันในตลาดโลก จากการพัฒนาพันธุ์พืชกลุ่มปทุมมาจากไม้ดอกพื้นเมืองของไทยจนได้รับความนิยมในตลาดโลกอย่างต่อเนื่อง ถือเป็นความสำเร็จของการพัฒนาพันธุ์ไม้ดอกที่มีแหล่งกำเนิดและฐานพันธุกรรมที่หลากหลายในประเทศไทย แต่การพัฒนาปทุมมายังมีปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อผลผลิตของเชื้อพันธุกรรมปทุมมาจนถึงขั้นสูญพันธุ์ เนื่องมาจากการเลือกปลูกพันธุ์พืชเชิงการค้าเพียงบางชนิด การบุกรุกพื้นที่ป่า ปัญหาเรื่องโรคและแมลง และภูมิอากาศที่แปรปรวน ดังนั้น การเก็บรวบรวมเชื้อพันธุกรรมพืชไว้ทั้งพันธุ์เก่าและพันธุ์ใหม่ ซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของประเทศและเป็นวัตถุดิบต้นน้ำในด้านวิจัยทางภาคการเกษตรและด้านความหลากหลายทางชีวภาพถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญอย่างมาก

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สนับสนุน ดร.ธรรธร ทิรขฐิติ (ไบโอเทค) ใน “การจัดการเชื้อพันธุกรรมไม้ดอกวงศ์ขิงในสภาพปลอดเชื้อเพื่อการอนุรักษ์และปรับปรุงพันธุ์” โดยดำเนินการเก็บรวบรวม ประเมินลักษณะประจำพันธุ์ ขยายพันธุ์ และจัดทำฐานข้อมูลเชื้อพันธุกรรม เพื่อถ่ายทอดไปสู่การใช้ประโยชน์ในปรับปรุงพันธุ์และในเชิงพาณิชย์ต่อไป ปัจจุบัน ได้รวบรวมเชื้อพันธุพืชวงศ์ขิง จำนวน 100 สายพันธุ์ ประกอบด้วย ปทุมมา 62 สายพันธุ์/พันธุ์ กระเจียว 29 สายพันธุ์/พันธุ์ และหงส์เหิน 9 สายพันธุ์/พันธุ์ ได้จัดเก็บเชื้อพันธุกรรมระยะสั้นโดยเก็บในรูปแบบหัวพันธุ์และต้นพันธุ์ปลอดโรคในระบบเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และได้จัดเก็บเชื้อพันธุกรรมระยะยาว ณ ธนาคารทรัพยากรชีวภาพแห่งชาติ สวทช. แล้วทั้ง 100 สายพันธุ์/พันธุ์ เพื่อการใช้ประโยชน์ต่อยอดในการปรับปรุงพันธุ์และการอนุรักษ์พันธุกรรมไม้ดอกวงศ์ขิงอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป

สวทช. ร่วมกับ หจก.ลัคกี้ ซีดส์ อโกร สนับสนุน ดร.ธรรธร ทิรขฐิติ (ไบโอเทค) ดำเนิน “การพัฒนาไม้ดอกสกุลขมิ้นเพื่อการค้าพันธุ์ใหม่” โดยพัฒนาลูกผสมพันธุ์ใหม่ในระดับแปลงปลูกเพื่อเพิ่มศักยภาพของพันธุ์ลูกผสม เพื่อใช้ประโยชน์เป็นไม้ตัดดอก ไม้กระถาง และไม้ประดับแปลง และการเพิ่มปริมาณพันธุ์ลูกผสมสายพันธุ์ใหม่โดยการทำต้นพันธุ์ปลอดโรคในระบบเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ โดยได้ลูกผสมปทุมมาและกระเจียวพันธุ์ใหม่ 25 พันธุ์ ประกอบด้วยลูกผสมปทุมมา 19 พันธุ์ และลูกผสมกระเจียว 6 พันธุ์ ที่สามารถส่งออกและจำหน่ายภายในประเทศได้ ในรูปแบบหัวพันธุ์และต้นพันธุ์ปลอดโรคในระบบเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ และได้ขึ้นทะเบียนรับรองพันธุ์พืชใหม่กับกรมวิชาการเกษตรแล้ว

การถ่ายทอดผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ 1) ได้ถ่ายทอดปทุมมา 19 พันธุ์ รวมทั้งเทคโนโลยีการปรับปรุงพันธุ์และการบริหารจัดการแปลงปลูกปทุมมาและกระเจียวสายพันธุ์ใหม่ให้แก่กลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตปทุมมาใน อ.สันทราย จ.เชียงใหม่ จำนวน 5 ราย และเกษตรกรผู้ผลิตปทุมมาใน จ.ตาก จำนวน 1 ราย เพื่อใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพันธุ์และเชิงพาณิชย์สำหรับการส่งออกต่างประเทศ

ปทุมมาพันธุ์ “พันธุ์ห้วยสำราญ”

2) สถาบันการจัดการเทคโนโลยีและนวัตกรรมเกษตร (สท.) ได้นำปทุมมาสายพันธุ์ใหม่ไปถ่ายทอดให้แก่วิสาหกิจชุมชนกลุ่มแปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับบ้านห้วยสำราญ-ห้วยเจริญ จ.อุดรธานี พร้อมตั้งชื่อว่า “พันธุ์ห้วยสำราญ” โดยพัฒนาพื้นที่ชุมชนแปลงใหญ่ไม้ดอกไม้ประดับบ้านห้วยสำราญให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรแห่งใหม่ สามารถชมความงามไม้ดอกไม้ประดับตลอดปี และสร้างงานสร้างอาชีพให้ชุมชน

ปทุมมาสายพันธุ์ใหม่ 19 พันธุ์

Star Angel
ลักษณะเด่น:

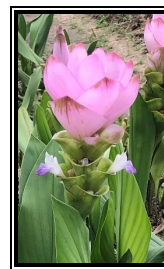
- ✚ กลีบประดับสีชมพู ปลายมีแต้มสีแดง เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45 วัน
- ✚ แตกหน่อ 2-3 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Princess
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพู ปลายกลีบมีแต้มแดง ปนสีน้ำตาล เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45 วัน
- ✚ แตกหน่อ 2-3 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Beauty
ลักษณะเด่น:

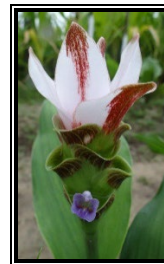
- ✚ กลีบประดับสีชมพูอ่อน ปลายมีแต้มสีแดง ปนน้ำตาล เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45 วัน
- ✚ แตกหน่อ 2-3 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Rosy
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพู ปลายกลีบมีแต้มสีแดง เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 50 วัน
- ✚ แตกหน่อ 2-3 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Delight
ลักษณะเด่น:

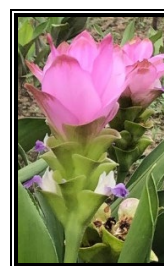
- ✚ กลีบประดับสีขาว ปลายมีแต้มสีแดง ปนเขียว เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45 วัน
- ✚ แตกหน่อ 2-3 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Safari
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีขาว มีแต้มสีแดง ปนน้ำตาล เป็นแนวยาว เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 50 วัน
- ✚ แตกหน่อ 3-4 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Passion
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพู ปลายมีแต้มสีน้ำตาลเข้ม เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 40 วัน
- ✚ แตกหน่อ 2-3 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Universe
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพู ปลายกลีบมีแต้มสีแดง เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45 วัน
- ✚ แตกหน่อ 2-4 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Pearl
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพูอ่อน ปลายมีแต้มสีแดง ปนเขียว เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 50 วัน
- ✚ แตกหน่อ 2-3 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Fairy
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีขาว ปลายกลีบมีแต้มสีแดง เข้มปนเขียว เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45 วัน
- ✚ แตกหน่อ 3-4 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

ต่อด้านหลัง →

ปทุมมาสายพันธุ์ใหม่ 19 พันธุ์ (ต่อ)

Star Spirit
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีขาว ปลายกลีบมีแต้มสีแดงปนเขียว และโคนกลีบประดับมีสีชมพู เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45 วัน
- ✚ แดกหน่อ 3-4 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Glitter
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพูอ่อน ปลายกลีบมีแต้มสีแดงปนน้ำตาล และมีริ้วสีขาวยาวจนถึงโคนกลีบประดับ เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45-50 วัน
- ✚ แดกหน่อ 3-4 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Sensation
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพูอ่อนจาง ปลายกลีบมีแต้มสีแดงปนสีชมพู เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 40 วัน
- ✚ แดกหน่อ 3-4 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Melody
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพูอ่อน ปลายกลีบมีแต้มสีแดงปนเขียว เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45-50 วัน
- ✚ แดกหน่อ 4-5 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Foresta
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพูอ่อน ปลายกลีบมีแต้มสีน้ำตาลปนเขียว เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 50 วัน
- ✚ แดกหน่อ 3-4 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Sahara
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพู ปลายกลีบมีแต้มสีแดงปนน้ำตาลเป็นแนวยาวถึงโคนกลีบ เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 50 วัน
- ✚ แดกหน่อ 3-4 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

Star Forever
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพูอ่อน ปลายกลีบมีแต้มสีน้ำตาลปนเขียว เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45-50 วัน
- ✚ แดกหน่อ 3-4 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

ห้วยสำราญ
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพู ปลายกลีบมีแต้มสีแดงปนน้ำตาล เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45-50 วัน
- ✚ แดกหน่อ 3-4 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

ห้วยเจริญ
ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับสีชมพู ปลายกลีบมีแต้มแดงปนสีน้ำตาล เหมาะสำหรับเป็นไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45-50 วัน
- ✚ แดกหน่อ 2-3 หน่อ/หัวพันธุ์
- ✚ อายุปักแจกัน ประมาณ 15 วัน

กระเจียวสายพันธุ์ใหม่ 6 พันธุ์

Sweet Dream

ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับส่วนบนเป็นรูปรี ปลายมน สีชมพูอมม่วง ส่วนล่างเป็นรูปวงกลม สีแดงอมส้ม และดอกจริงมีสีเหลืองอมส้ม
- ✚ เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง

Sweet Flare

ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับส่วนบนเป็นรูปรี ปลายมน สีชมพู ส่วนล่างเป็นรูปตัวยูกลับหัว ปลายแหลม เป็นริ้วสีส้มแดง และดอกจริงมีสีดอกสีเหลืองอมส้ม
- ✚ เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง

Sweet Romance

ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับส่วนบนเป็นรูปไข่ ปลายแหลม สีชมพู ส่วนล่างเป็นรูปตัวยูกลับหัว ปลายมน สีเขียว และดอกจริงมีสีดอกสีขาวครีม
- ✚ เริ่มออกดอกหลังจากปลูก 45 วัน และมีการแตกหน่อ 2-3 หน่อต่อหัวพันธุ์
- ✚ เหมาะสำหรับการใช้ไม้ตัดดอก และไม้ประดับแปลง

Sweet Brownly

ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับส่วนบนเป็นรูปรี ปลายมน สีขาว มีริ้วสีน้ำตาล ส่วนล่างเป็นรูปตัวยูกลับหัว ปลายมน สีน้ำตาล และดอกจริงมีสีดอกสีเหลืองอมส้ม
- ✚ อายุตั้งแต่เริ่มปลูกถึงออกดอก 90-100 วัน และการแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 2-3 หน่อ/กอ
- ✚ เหมาะสำหรับการใช้ไม้กระถาง

Sweet Firework

ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับส่วนบนเป็นรูปรี ปลายมน สีขาว ส่วนล่างเป็นรูปตัวยูกลับหัว ปลายมน สีขาวมีริ้วสีแดง และดอกจริงมีสีดอกสีเหลืองอมส้ม
- ✚ อายุตั้งแต่เริ่มปลูกถึงออกดอก 90-100 วัน และการแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 2-3 หน่อ/กอ
- ✚ เหมาะสำหรับเป็นไม้กระถาง

Sweet Glory

ลักษณะเด่น:

- ✚ กลีบประดับส่วนบนเป็นรูปรี ปลายแหลม สีชมพู ส่วนล่างเป็นรูปตัวยูกลับหัว ปลายมน สีส้ม และดอกจริงมีสีเหลือง
- ✚ อายุตั้งแต่เริ่มปลูกถึงออกดอก 90-100 วัน และการแตกหน่อใหม่เฉลี่ย 2-3 หน่อ/กอ
- ✚ เหมาะสำหรับการใช้ไม้กระถาง

สนใจติดต่อขอรับข้อมูลได้ที่

ดร.ธราธร ทิระขุฑิตี ศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
 เลขที่ 113 ตำบลคลองหนึ่ง อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120
 โทรศัพท์ 02 5646 700 ต่อ 3235 อีเมลล์ tharathorn@biotec.or.th